

ਅਨਿਲ ਖੇਤਰਪਾਲ, ਜੇ.

ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

2021 ਦਾ CWP ਨੰ. 9566

7 ਜੂਨ, 2021

ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1994 - S.20 - ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (ਇੱਕਤਰੀਕਰਨ ਅਤੇ ਵੰਡ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ) ਨਿਯਮ, 1949, ਨਿਯਮ 16 - S. 42A - "ਜ਼ਮਲਾ ਮੁਸ਼ਤਰਕਾ ਮਲਕਣ ਵਾ ਇਗਰ ਹੱਕਦਾਰਾਂ" ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਤੋਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀਡਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਰਾਜ਼ੀ ਹਸਬ ਰਸਾਦ ਰਕਬਾ" - ਹੋਲਡ - S. 42A Ss ਦੇ ਅਧੀਨ ਏਕੀਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਮਲਕੀਅਤ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਨਹੀਂ ਹਟਾਉਂਦਾ ਹੈ। 1948 ਐਕਟ ਦੇ 18 ਅਤੇ 23 ਏ - ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਹਾਲਾਂਕਿ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੋਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ - ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਹੈ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਾਲਕ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਜੋ ਸੁਸਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ/ਵਿਚਾਰ ਮਾਲਕੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਹੱਕ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ/ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵੰਡ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਦਫਤਰਾਂ ਤੋਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਸਰਪੰਚ ਅਤੇ ਪੰਚਾਂ ਦੀ, ਰੱਦ - ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ।

ਅੱਗੋਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 42 ਏ '1948 ਐਕਟ' ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਅਤੇ 23 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਕਸਾਰਤਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਮਲਕੀਅਤ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਨਹੀਂ ਹਟਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 8)

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਸਾਂਝੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1948 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਏ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਖਵੀਂ ਹੈ, ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ

/ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰੋਪੈਰਾ ਈਟਰ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਗ੍ਰਾਮ

ਪੰਚਾਇਤ ਜਾਂ ਰਾਜ ਨੂੰ।

(ਪੈਰਾ 4)

ਸੰਜੀਵ ਪਟਿਆਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ
ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਪੰਜ ਗੁਪਤਾ, ਵਧੀਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ,
ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 6 ਲਈ।

ਮੁਨੀਸ਼ ਜੌਲੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ
ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 7 ਲਈ।

ਅਨਿਲ ਖੇਤਰਪਾਲ, ਜੇ.

(1) ਇੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਸੈਣੀ ਮਾਜਰਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਹਨ। 28.01.2021 ਨੂੰ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ-ਕਮ-ਸਕੱਤਰ, ਗ੍ਰਾਮ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਰਪੰਚ ਅਤੇ ਪੰਚਾਂ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਦਫਤਰਾਂ ਤੋਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨੂੰ "1994 ਐਕਟ" ਵਜੋਂ)। ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(2) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਵਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ:

I. ਭਾਵੇਂ ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (ਕੰਸੋਲਿਡੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਪ੍ਰੀਵੈਨਸ਼ਨ ਆਫ ਫ੍ਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1948 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "1948 ਐਕਟ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 42 ਏ ਪਾ ਕੇ, ਪਿੰਡ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ "ਜੁਮਲਾ ਮੁਸ਼ਤਰਕਾ ਮਲਕਣ ਵਾ ਇਗਰ" ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਨੂੰ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਰਾਜ਼ੀ ਹਸਬ ਰਸਦ ਰਕਬਾ" ਜ਼ਮੀਨ.?

ਜੇਕਰ ਸਵਾਲ ਨੰ. I ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ-ਪੱਖੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੂਜਾ ਸਵਾਲ, ਜੋ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਉੱਠਦਾ ਹੈ-

II. "ਜੁਮਲਾ ਮੁਸ਼ਤਰਕਾ ਮਲਕਾਨ ਵਾ ਇਗਰ ਹੱਕਦਾਰਨ ਅਰਾਜ਼ੀ ਹਸਬ ਰਸਦ ਰਕਬਾ" ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ/ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ?

ਜੇਕਰ ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ I ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ II ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਵਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਉੱਠਦਾ ਹੈ-

III. . ਕੀ "ਜੁਮਲਾ ਮੁਸ਼ਤਰਕਾ ਮਲਕਣ ਵਾ ਇਗਰ" ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਦਾ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ

ਹੱਕਦਾਰਨ ਅਰਾਜ਼ੀ ਹਸਬ ਰਸਦ ਰਕਬਾ" ਜ਼ਮੀਨ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਗਲਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ?

(3) **ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 1:-**

ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ (ਕੰਸੋਲਿਡੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਪ੍ਰੀਵੈਨਸ਼ਨ ਆਫ ਫਰੈਗਮੈਂਟੇਸ਼ਨ) ਰੂਲਜ਼, 1949 ਦੇ ਨਿਯਮ 16 (ii) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤਕ ਕਟੌਤੀ ਲਗਾ ਕੇ। ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਦੀ ਇਕਸੁਰਤਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮਾਲਕ ਸਬੰਧਤ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ **ਜੁਮਲਾ ਮਲਕਣ ਵਡ ਦਿਗਰ ਹੱਕਦਾਰਨ ਅਰਾਜ਼ੀ ਹਸਬ ਰਸਾਦ ਰਕਬਾ** (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਥੋੜੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਜੁਮਲਾ ਮੁਸਤਰਕਾ ਮਲਕਨ ਜ਼ਮੀਨ) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। '। ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਾਲ 1965 ਵਿੱਚ, ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ **ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ** 'ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋ-ਰੇਟਾ ਲਗਾ ਕੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਆਮ ਵਰਤੋਂ ਲਈ '1948 ਐਕਟ' ਦੀ ਧਾਰਾ 23A ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੱਟੇ ਜਾਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮਾਲਕਾਂ ਜਾਂ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਨੂੰ ਵੀਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ। '1948 ਐਕਟ' ਦੀ ਧਾਰਾ 23-ਏ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਇਕ ਖੇਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੂਬਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੀ ਕੋਈ ਵੰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ **ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਨੇ** 'ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਏ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੜ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਾਲਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਣੇ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੀ ਕੋਈ ਵੰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ। **ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ** 'ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤਕ ਕਟੌਤੀ ਲਗਾ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲ **ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸੰਯੁਕਤ ਵਿਕਾਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ** ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ। **ਜੁਮਲਾ ਮੁਸਤਰਕਾ ਮਲਕਣ** ਦੀ ਇੱਕ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਅਤੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਦੇ ਰੂਪ ਅਤੇ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਬੈਂਚ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ। ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ **ਸ਼ਾਮਲਾਤ ਦੇਹ**, ਜੋ ਕਿ ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਨੂੰ ਇਕਸੁਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਲੇਜ ਕਾਮਨ ਲੈਂਡਜ਼ (ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1953, ਪੈਪਸੂ ਵਿਲੇਜ ਕਾਮਨ ਲੈਂਡਜ਼ (ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1954 ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਲੇਜ ਕਾਮਨ ਲੈਂਡਜ਼ (ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1961 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "1961 ਐਕਟ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ। ਦੂਜੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ "**ਸ਼ਾਮਲਾਤ-ਤਰਾਫ਼, ਪੱਟੀ, ਪੰਨਾ ਅਤੇ ਥੋਲਾ**" ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਗ੍ਰਾਮ

1ਏਆਈਆਰ 1965	ਐਸਸੀ 632
2ਏਆਈਆਰ 1967	ਐਸਸੀ 856
3ਏਆਈਆਰ 1967	ਐਸਸੀ 927
42013 SCC ਔਨਲਾਈਨ P&H 26809	

ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ '1961 ਐਕਟ', ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੁਮਲਾ ਮੁਸ਼ਤਰਕਾ ਮਲਕਣ ਵਜੋਂ ਰਾਖਵੀਂ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ " ਸ਼ਾਮਲਤ ਦੇਹ" ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਮਲਾਤ ਦੇਹ, ਅਬਾਦੀ ਦੇਹ, ਵਿਅਕਤੀਗਤ/ਸੰਯੁਕਤ ਮਾਲਕੀ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲਾਤ-ਤਰਾਫ਼, ਪੱਤੀਆਂ ਜਾਂ ਥੋਲਾ ਅਤੇ ਜੁਮਲਾ ਮੁਸ਼ਤਰਕਾ ਮਲਕਣ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬੈਂਚ ਨੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਜੁਮਲਾ ਮੁਸ਼ਤਰਕਾ ਮਲਕਣ ਜ਼ਮੀਨ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਪੈਰਾ 114 ਵਿੱਚ, ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਸੁਪੈਰਾ), ਭਗਤ ਰਾਮ (ਸੁਪੈਰਾ) ਅਤੇ ਜੌਹਰੀ ਮੱਲ ਬਨਾਮ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਕੰਸੋਲੀਡੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਜੁਮਲਾ ਮੁਸ਼ਤਰਕਾ ਮਲਕਣ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸੂਰਜ ਭਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ ਹੈ'। ਬੈਂਚ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਮਿਉਂਸਪਲ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1999 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "1999 ਐਕਟ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੁਮਲਾ ਮੁਸ਼ਤਰਕਾ ਮਲਕਣ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਮਾਲਕੀ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਹੈ। ਸਰੀਰ.

(4) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 7 ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਸਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 1948 ਦੇ ਐਕਟ 2007 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 6 ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 42 ਏ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਜੁਮਲਾ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਮੁਸ਼ਤਰਕਾ ਮਲਕਣ ਜ਼ਮੀਨ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 42 ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੌਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: -

42 ਏ. ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ। - ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ, ਫਰਮਾਨ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਜ਼ਮੀਨ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਇਕਸੁਰਤਾ ਸਕੀਮ ਜਾਂ ਨਾ, ਪਿੰਡ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਸਾਧਾਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੰਡ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਰੋਕ ਦੇਣਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਵਰਤਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। '1948 ਐਕਟ' ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕਜੁੱਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਐਕਟ ਹੈ। '1948 ਐਕਟ' ਦਾ ਸਹਾਇਕ ਉਦੇਸ਼ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਾਂਝੇ

ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨਵੇਂ ਪਾਰਸਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਰਾਖਵਾਂ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਕਾਫੀ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ ਮਾਲਕੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਾਂ ਵੰਡ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਿਯੋਜਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ '1948 ਐਕਟ' ਕੋਈ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 42 ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ ਆਪਣੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਵੰਡਣਾ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਉਸੇ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 31 ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਹੁਣ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਏ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਬੈਂਚ ਦੀ ਵਿਚਾਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਟਾ ਅਟੱਲ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 42 ਮਾਲਕ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 42 ਏ '1948 ਐਕਟ' ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਅਤੇ 23 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਕਸਾਰਤਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਮਲਕੀਅਤ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਨਹੀਂ ਹਟਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(5) **ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ II:-**

ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ '1948 ਐਕਟ' ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਅਤੇ 23 ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਜ਼ਮੀਨ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਿਰਲੇਖ ਜੋ ਮਾਲਕ ਕੋਲ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸੁਸਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। , ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਂਝੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ/ਵਿਚਾਰ ਮਾਲਕੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦ

ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਸਾਂਝੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1948 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਏ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਖਵੀਂ ਹੈ, ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ/ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ ਪ੍ਰੋਪੈਰਾ ਈਟਰ ਨਾ ਕਿ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਜਾਂ ਰਾਜ ਨੂੰ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਇਹ ਬੈਂਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ III 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰੇ, ਕੁਝ ਤੱਥਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਤੱਥ:-

ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਬਾਹਰਵਾਰ ਸਥਿਤ ਗਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਸੈਣੀ ਮਾਜਰਾ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀ ਅਫਸਰਸ਼ਾਹੀ ਦਰਮਿਆਨ ਚੱਲ ਰਹੇ ਟਕਰਾਅ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਗ੍ਰੇਟਰ ਮੋਹਾਲੀ ਏਰੀਆ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਗਮਾਡਾ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਨੇ ਨਿਊ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਨਾਮ ਹੇਠ ਇੱਕ ਟਾਊਨਸ਼ਿਪ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਗਮਾਡਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਿੱਜੀ ਕਲੋਨਾਈਜ਼ਰਾਂ/ਡਿਵੈਲਪਰਾਂ ਨੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦੀ ਹੈ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਲਟਸ ਸਪੇਸ ਬਿਲਡਰਜ਼ ਨੇ ਪਿੰਡ ਸੈਣੀ ਮਾਜਰਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਖੇਤੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਕਲੋਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੈਚਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਝਗੜਾ ਸਾਲ 2017 ਦਾ ਹੈ। ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਅਲਟਸ ਸਪੇਸ ਬਿਲਡਰਾਂ ਨੇ ਪੈਚਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਂਝੇ ਰਸਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਪਾਉਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਆਈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਖਰੜ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਨੰ. 55, ਮਿਤੀ 03.07.2017, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਿਮ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਡਿਵੈਲਪਰ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਮਾਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 01.11.2017 ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ 12 ਏਕੜ 2 ਕਨਾਲ 17 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਗੈਰ ਮੁਮਕਿਨ ਰਸਤਿਆਂ (ਪਥਾਂ) ਅਧੀਨ ਸੀ, ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗੀ। ਓਮੈਕਸ ਕੰਪਨੀ/ਅਲਟਸ ਸਪੇਸ ਬਿਲਡਰਜ਼ ਦੇ ਮੈਗਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ, ਇਹਨਾਂ ਸਾਂਝੇ ਮਾਰਗਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਲਈ ਬੇਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 09.02.2018 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਕੇ 9 ਕਨਾਲ 10 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਰੈਵੇਨਿਊ ਰੇਸਟਾ ਗਰੇਟਰ ਪੰਜਾਬ ਆਫਿਸਰਜ਼ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸ ਬਿਲਡਿੰਗ ਸੁਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਅਲਟਸ ਸਪੇਸ ਬਿਲਡਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਡ ਦੇ ਮੈਗਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 01.06.2018 ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਸੈਣੀ ਮਾਜਰਾ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

138 ਕਨਾਲ 15 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲਾਤ ਦੇਹ ਵਜੋਂ ਦਰਜ 28 ਕਨਾਲ 15.5 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ 9 ਕਨਾਲ 15 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਜੁਮਲਾ ਮੁਸਤਰਕਾ ਮਲਕਣ ਵਾ ਇਗਰ ਹੱਕਦਾਰਾਂ ਹਸਬ ਰਸਦ ਰਕਬਾ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਹੈ। ਝਗੜਾ ਜੁਮਲਾ ਮੁਸਤਰਕਾ ਮਲਕਣ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੈ। 13.12.2018 ਨੂੰ, ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ 38 ਕਨਾਲ 10½ ਮਰਲੇ (ਸ਼ਾਮਲਾਤ ਦੇਹ-28 ਕਨਾਲ 15.5 ਮਰਲੇ ਅਤੇ ਜੁਮਲਾ ਮੁਸਤਰਕਾ ਮਲਕਣ ਵਾ ਇਗਰ ਹੱਕਦਾਰਨ ਹਸਬ ਰਾਸਾਦ ਰਕਬਾ -15 ਮਰਲੇ) ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਦੇ ਮਾਸਟਰ ਪਲਾਨ ਅਨੁਸਾਰ VR-5 ਸੜਕ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਮੰਤਵ ਲਈ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ, ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਫੀਲਡ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ 2,05,00,000/- ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਦੀ ਦਰ। ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ/ਗਮਾਡਾ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ। 13.01.2020 ਨੂੰ, ਗ੍ਰਾਮ

ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ₹ 9,87,20,000/- ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। 16.01.2020 ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਇੱਥੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ) ਭਾਵੇਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ ਅਤੇ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਪੰਚਾਇਤ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। 10.02.2017 ਨੂੰ, ਤਲਬ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਅਫ਼ਸਰ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਡੀਡੀਪੀਓ" ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ), ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਮਾਲਕ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਜੋਂ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਰਗਾਂ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹੈ ਜੋ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਗੇ। ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਰਸਤਿਆਂ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

(6) ਇਸ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ, ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਬਲਾਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਅਫ਼ਸਰ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "BDPO" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 28.02.2020 ਨੂੰ, ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਇਆ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਹਿਲੀ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ 28 ਕਨਾਲ 15.5 ਮਰਲੇ ਵਾਲੀ ਸ਼ਾਮਲਾਟ ਦੇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਸਰਾ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਜ਼ਮਲਾ ਮੁਸ਼ਤਰਕਾ ਮਲਕਣ ਵਾ ਇਗਰ ਹੱਕਦਾਰਨ ਹਸਬ ਰਸਦ ਰਕਬਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ। 9 ਕਨਾਲ 15 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ। ਜ਼ਮਲਾ ਮੁਸ਼ਤਰਕਾ ਮਲਕਣ ਵਾ ਇਗਰ ਹੱਕਦਾਰਨ ਹਸਬ ਰਸਦ ਰਕਬਾ ਜ਼ਮੀਨ 9 ਕਨਾਲ 15 ਮਰਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਇੱਕ ਦਿਲਚਸਪ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

"7. ਜਦੋਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਝਗੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਝਗੜੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤਬਾਦਲਾਕਾਰ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੇ

ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਰੇ ਖਰਚੇ ਸਹਿਣ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖੇਗਾ। ਖਰਚਾ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਗਮਾਡਾ (ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ, ਮੋਹਾਲੀ) ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ।

(7) ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਦੀ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਸਨੀਕ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, 31.08.2020 ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਪੰਚ ਨੂੰ 2,94,84,062/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮਲਾ ਮੁਸ਼ਤਰਕਾ ਮਲਕਣ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ। ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 17.10.2020 ਨੂੰ, ਉਪਰੋਕਤ ਰਕਮ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਅਤੇ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਰਾਸ਼ੀ ਜਾਰੀ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਰੁੱਧ 2020 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 18321 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਿੱਟ ਨੂੰ 03.11.2020 ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਵਜੋਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਮਝੌਤਾ ਪੱਤਰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਅਤੇ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਜ਼ਮਲਾ ਮੁਸ਼ਤਰਕਾ ਮਲਕਣ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਕਮ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ। ਇਸ

ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰੋਪੈਰਾ ਈਟਰਾਂ ਨੇ 09.11.2020 ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਫਰਮਾਨ ਮੰਗਣ ਲਈ ਆਰਡਰ XXXVI ਨਿਯਮ 4 ਅਤੇ 5 ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਸਰਪੰਚ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 12.12.2020 ਨੂੰ ਮੈਗਾ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਈ ਅਤੇ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ। 28.10.2020 ਨੂੰ, ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੀਟਿੰਗ ਸਰਪੰਚ (ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1) ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਤਾ ਨੰਬਰ 2, ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਖਾਤਾ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਵੰਡ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਾਲਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਰਕਮ ਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 14.01.2021 ਨੂੰ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ 12.12.2020 ਦੇ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਬੈਂਕ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਿਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬੈਂਕ ਨੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਬੀ.ਡੀ.ਪੀ.ਓ. 19.01.2020 ਨੂੰ, ਬੀ.ਡੀ.ਪੀ.ਓ. ਨੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਰਕਮ ਦੀ ਗਬਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਗਾ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਡੀਡੀਪੀਓ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਡੀਡੀਪੀਓ ਨੇ 21.01.2021 ਨੂੰ ਬੀਡੀਪੀਓ, ਮਾਜਰੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਮੈਨੇਜਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਵਰਣਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮਿਤੀ 21.01.2021 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਬੀਡੀਪੀਓ ਰਾਹੀਂ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਮੈਗਾ ਲੋਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਦਰੁਸਤਤਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

12.12.2020 ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੋਸ਼ਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮਿਤੀ 11.02.2021 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਰਕਮ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਿਤੀ 28.01.2021 ਦੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ, ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸੰਸਥਾ (ਅਰਥਾਤ ਸਰਪੰਚ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪੰਚ- ਇੱਥੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ) ਨੂੰ 1994 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20(5) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੋਸ਼ਨ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰੀ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਹੜੱਪ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਕੋਲ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਜੁਮਲਾ ਮੁਸ਼ਤਰਕਾ ਮਲਕਣ ਵਜੋਂ ਵੇਚਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 17.05.2013 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਪਾਰਸਲ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਪੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਸੀ। 17.05.2013 ਨੂੰ ₹ 3,50,32,000/- ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਗਮਾਡਾ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ₹ 2,05,00,000/- ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਤਾਬਕ ਹਨ।

ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਚਰਚਾ

(8) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਿਤੀ 28.01.2021 ਦੇ ਹੁਕਮ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P1) ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਅਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮਾਨਯੋਗ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 18.12.2018 ਦੇ ਮੀਮੇ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦੂਜਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਸਰਪੰਚ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤੀ ਕੇਸ ਲੜਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 28.12.2020 ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜੋ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਹਿੱਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਤੀਸਰਾ, ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ 2,94,84,062/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਗਬਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੱਤੀ।

(9) 27.05.2021 ਨੂੰ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਈਮੇਲ 'ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਫੈਸਲਾ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 7 ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਈਮੇਲ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖਰੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। 'ਤੇ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ 39 ਪੰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਅਨੁਸੂਚੀ “A”, “B” ਅਤੇ “C” ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨਗੀਆਂ।

(10) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾ 2 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ, ਸੇਲ ਡੀਡਜ਼ ਨੂੰ ਕੋਈ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਖੁਦ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਰੱਖ-ਰਖਾਅਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(11) ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਗਮਾਡਾ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਦੋਵੇਂ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਗਮਾਡਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਧਿਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(12) ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦੇ ਵਿਕਲਪਕ ਉਪਾਅ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਿਕ ਉਪਾਅ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਸਾਧਾਰਨ ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਕਲਪਕ ਉਪਾਅ ਲਈ ਛੱਡਣ ਦਾ ਆਮ ਅਭਿਆਸ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਲਾਗੂ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੋਈ ਪੂਰਨ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ

ਵਿੱਚ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਸੜਕ ਇੱਕ ਕਲੋਨੀ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਡਿਵੈਲਪਰ ਵੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪ ਵੱਲ ਭੇਜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਪਾਅ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(13) ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਭਾਵ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3155 ਆਫ 2021। ਇੱਥੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਾਮਲਾ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3155 ਆਫ 2021 ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਭਾਵ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਵਜੋਂ ਬੀਡੀਪੀਓ ਰਾਹੀਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਉਪਰੋਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਰਿੱਟ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਜੋਂ ਫਸਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ

ਪਟੀਸ਼ਨ. ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਿਛਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਨੂੰ ਮੰਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(14) ਪੈਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿੱਖਿਅਤ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਹੁਕਮ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਗਲਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਭਾਗ XI, ਜੋ ਕਿ 24.04.1993 ਤੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ (73^{ਵੀਂ} ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1992 ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਧਾਰਾ 243 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ: -

"243 ਡੀ. ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ:- ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹੋਰ ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਲੋੜ ਨਾ ਹੋਵੇ:-

XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX

(d) "ਪੰਚਾਇਤ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਆਰਟੀਕਲ 243 ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਸਵੈ-ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੰਸਥਾ (ਜਿਸ ਵੀ ਨਾਮ ਨਾਲ ਕਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ)"

ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਨੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਧਾਰਾ 243 ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਸਵੈ-ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਧਾਰਾ 243A ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਜ ਕਰੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗੀ। ਧਾਰਾ 243 ਬੀ

ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਆਰਟੀਕਲ 243G ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਤੋਂ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਵੇਗੀ। ਆਰਟੀਕਲ 243G ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:-

"243 ਜੀ. ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ। — ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ, ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵੰਡ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ-

(a) ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਲਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ;

(b) ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਲਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗਿਆਰ੍ਹਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

(15) '1994 ਐਕਟ' ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ Part XI ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ '1994 ਐਕਟ' ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਕੀਮ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਐਕਟ ਨੂੰ ਸਾਧਾਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਧੀਨਗੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪਦਾਰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(16) ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਿਤੀ 01.06.2018 ਦੇ ਮਤੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮਿਤੀ 01.06.2018 ਦੇ ਮਤੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ ਗਮਾਡਾ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਸੀ। ਨਿੱਜੀ ਗੱਲਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲੈਣ ਦਾ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਲਈ, ਮਤੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਇੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਤਾ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਦਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਹੋਰ ਬਦਲਾਵ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ।

(17) ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਪੈਰਾ 11(v) ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ ਸੀ। ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇੱਥੇ ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ

ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਕੀਮ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਉਸਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਲ 2020 ਵਿੱਚ ₹ 2,05,00,000/- ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟ ਕੀਮਤ, ਜੋ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਐਕਵਾਇਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ, ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 17.05.2013 ਤੱਕ, ₹ 3,50,32,000/- ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਕਮਾਂਡ 'ਤੇ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਨ/ਹਨ

ਮਾਰਕੀਟ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੱਟ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰੋ।

(18) ਸਿੱਖਿਅਤ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਪੈਰਾ 11(xii), 11(xiv) ਅਤੇ 11(v) ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਜ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਧਿਆਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਵੱਲ ਖਿੱਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਵਰਣਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਤੰਤਰ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਮੁੱਚੀ ਅਫਸਰਸ਼ਾਹੀ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਕੀਮਤ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵੰਡਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਤੁਲੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਅਜਿਹੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਸਨ। ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹਨਾਂ ਉਲੰਘਣਾਵਾਂ ਨੂੰ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਕੀਮਤ ਤੇ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਮਿਤੀ 16.01.2020 ਨੂੰ ਬਲਾਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਅਫਸਰ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਸੀ। ਡੀਡੀਪੀਓ ਨੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਸੇਲ ਡੀਡ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਵੀ, ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਚੁਣੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰ ਡੀਡੀਪੀਓ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਅਤੇ 10.02.2020 ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਦੇ ਕੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਕਾਸ ਤੋਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ, ਡੀਡੀਪੀਓ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਤਿਆਂ ਜਾਂ ਏਜੰਡੇ ਰਾਹੀਂ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਭੇਜਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਨੀ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਚੁਣੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 243 ਏ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਰਾਜ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਮਿਤੀ 09.11.2020 ਦੇ ਸਮਝੌਤਾ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਸੀ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇ ਉਮਲਾ ਮੁਸ਼ਤਰਕਾ ਮਲਕਣ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੇਚੀ ਰਕਮ ਇਸ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। .

ਰਾਜ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਕਥਿਤ ਉਲੰਘਣਾ ਵੱਲ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਉਲੰਘਣਾ ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ (ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ) ਰੂਲਜ਼, 2002 ਦੇ ਨਿਯਮ 4(2) ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਨਿਯਮ, 2012" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

“4. ਗ੍ਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਤਬਾਦਲਾ

ਪੰਚਾਇਤ।-

a. XXXX   XXXX   XXXX   XXXX
XXXX

b. ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸਾਰੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਸਰਪੰਚ, ਪੰਚਾਇਤ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਮਤੇ ਰਾਹੀਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੰਚ ਦੁਆਰਾ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਕਿਸੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਖਰੜਾ, ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਬਲਾਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਫੰਡ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਨਾ ਹੋਵੇ”।

ਨਿਯਮ 4 ਦਾ ਉਪ ਨਿਯਮ 1 ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਨੇ ਸਿਰਫ ਜੁਮਲਾ ਮੁਸ਼ਤਰਕਾ ਮਲਕਣ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਦਾ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਮਾਲਕੀ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਕੋਲ ਰਾਸ਼ੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਪ ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੁੱਖ ਨਿਯਮ ਭਾਵ ਨਿਯਮ 4 ਤੋਂ ਰੰਗ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, "ਸਾਰੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ" ਵਰਤੇ ਗਏ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਦਾ ਅਰਥ ਉਪ ਨਿਯਮ 1 ਤੋਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਨੇ ਬੀ.ਡੀ.ਪੀ.ਓ. ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮੰਗੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਇਹ ਅਸੰਭਵ ਹੋਣਾ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੁਮਲਾ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਬਾਰੇ ਗਲਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਦੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ / ਮੁਸ਼ਤਰਕਾ ਮਲਕਣ ਜ਼ਮੀਨ। ਫਿਰ ਵੀ, ਸਬ ਰੂਲ 4 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦੂਜੀ ਦਲੀਲ ਨਿਯਮ 8 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਤੇ ਦੀ ਕਾਪੀ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਵੱਲੋਂ ਪੰਚਾਇਤ ਸਕੱਤਰ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਸਮੇਤ ਬੀਡੀਪੀਓ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤ ਸਕੱਤਰ ਰਾਜ ਦਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਪੰਚਾਇਤ ਸਕੱਤਰ ਹੈ, ਜੋ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਮਤਾ ਪੰਚਾਇਤ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਸਮੇਤ ਬੀਡੀਪੀਓ ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਨਿਯਮ 20 ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਚੁਣੇ ਹੋਏ

ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਦੀ ਹਰ ਮਾਮੂਲੀ ਉਲੰਘਣਾ ਜਾਂ ਗਲਤੀ 'ਤੇ, ਉਹ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣਗੇ।

(21) ਰਾਜ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ

ਸਰਪੰਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਝੌਤਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਹੈ। ਸਮਝੌਤਾ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਸਰਪੰਚ ਰਾਹੀਂ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਮਿਤੀ 17.10.2020 ਦੇ ਸਮਝੌਤਾ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਨੂੰ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ, ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਮਿਤੀ 09.11.2020 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 31.08.2020 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਰਪੰਚ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(22) ਰਾਜ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਹਿਰ ਵਾਸੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਸੀ। '1994 ਐਕਟ' ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ "*ਜ਼ਮਲਾ ਮੁਸ਼ਤਰਕਾ ਮਲਕਣ*" ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੈਰਾ 11 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਲੀਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਵੀ ਇਹੀ ਹੈ। (xxiv) ਫਿਰ ਵੀ, ਇਸੇ ਪੈਰਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰਪੰਚ ਦਾ ਬਿਆਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿਲੇਜ ਕਾਮਨ ਲੈਂਡਜ਼ (ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ) ਰੂਲਜ਼, 1964 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਨਿਯਮ 1964" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਨਿਯਮ 16 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ *ਜ਼ਮਲਾ ਮੁਸ਼ਤਰਕਾ ਮਲਕਣ* ਜ਼ਮੀਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿਲੇਜ ਕਾਮਨ ਲੈਂਡਜ਼ (ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1961 ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਜੋ ਕਿ ਸੀ। ਹਾਜ਼ਰ ਸਮੂਹ ਇਲਾਕਾ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਸਰਪੰਚ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਵੀ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਤੁਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(23) ਪੈਰਾ 20(v) ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਆਰਡਰ XXXVI ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਜਲਦੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਧਿਰਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੀ ਚੋਣ ਨਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹੋਣ।

(24) ਪੈਰਾ 27(i) ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਤੁਲੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ 2012 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ

ਵਿੱਚ, ਨੰ

ਰਕਮ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਹ ਪ੍ਰੋਪੈਰਾ ਈਟਰਾਂ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰਕਮ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(25) ਰਾਜ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਪੈਰਾ 11(xxxv) ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਕੀਮ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਵਾਬ ਦੇ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਰਾ 12 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਜਵਾਬ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸਬੰਧੀ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੌਰਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(26) ਰਾਜ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਮੋਹਰ ਲਗਾ ਦੇਵੇਗੀ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਦਲੀਲ ਬੁਨਿਆਦੀ ਖਾਮੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ।

(27) ਰਾਜ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ '1948 ਐਕਟ' ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਏ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(28) ਰਾਜ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਦੀ ਰਾਏ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਪੈਰਾ 21 ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਬੰਧ ਆਰ-17 ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਲਝੀ ਹੋਈ ਸਥਿਤੀ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੁਮਲਾ ਮੁਸ਼ਤਰਕਾ ਮਲਕਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਪੈਰਾ ਈਟਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾ ਕਿ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਜਾਂ ਰਾਜ ਨਾਲ।

(29) ਰਾਜ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਪੈਰਾ 22 ਵਿਚ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ '1948 ਐਕਟ' ਦੀ ਧਾਰਾ 42 ਏ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਦਲੀਲ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨੁਕਸ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ। ਇਹ ਬੈਂਚ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 42A ਰਾਜ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਤੋਂ ਜੁਮਲਾ ਮੁਸ਼ਤਰਕਾ ਮਲਕਣ ਵਜੋਂ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

(30) ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾ 23 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ 2021 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3155, ਜੋ ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਹੈ, ਬੇਅਰਥ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਬੈਂਚ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਾਦ ਬੁਨਿਆਦੀ ਭੁਲੇਖੇ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ (ਬੀ.ਡੀ.ਪੀ.ਓ.) ਰਾਹੀਂ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(31) ਰਾਜ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਆਰਡਰ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ (ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ P-2)। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਆਰਡਰ (ਅਨੇਕਚਰ ਪੀ-2) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ

ਹੈ, ਤਾਂ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3155 ਆਫ 2021 ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬੈਚ ਆਰਡਰ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਪੀ-2), ਜੋ ਕਿ ਸਿਰਫ ਡੀਡੀਪੀਓ ਵੱਲੋਂ ਬੀਡੀਪੀਓ, ਮਾਜਰੀ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ, ਰਿੱਟ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਬੈਚ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਇਸ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗਾ।

(32) ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਆਖਰੀ ਦਲੀਲ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਲੀਲ ਸਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਬੈਚ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ 2021 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3155 ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਕੋਲ ਮਾਮਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲੰਬਿਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਬੈਚ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਹੀਤਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

(33) ਜੁਮਲਾ ਮੁਸ਼ਤਰਕਾ ਮਲਕਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਬੈਚ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚਰਚਾ ਸਿਰਫ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਥਿਤ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੈ।

(34) ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ 28.01.2021 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਜ ਨੇ 23.05.2021 ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਸਨ। ਚੁਣੇ ਗਏ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਨੂੰ ਲੰਬਿਤ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫਿਲਹਾਲ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਪੜਾਅ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 20 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਚੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 20 ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ, ਜੋ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸਰਪੰਚ ਜਾਂ ਪੰਚ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਇਹ ਤਸੱਲੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਲਈ ਦੇਸ਼ੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਜਾਂ ਜਿਸਦਾ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਾ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਣਚਾਹੇ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ

ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵੱਲ ਬੈਚ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੀ.ਡੀ.ਪੀ.ਓ./ਡੀ.ਡੀ.ਪੀ.ਓ./ ਡਾਇਰੈਕਟਰ,

ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਤੋਂ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਜਬਰੀ ਖੋਹ ਲਿਆ ਹੈ। ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਮਿਤੀ 01.06.2018 ਦਾ ਮਤਾ ਵੀ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਣ ਦਾ ਮਤਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਜੇ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਸਬੰਧਤ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇਣਾ.. ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਇਕਪਾਸੜ ਤੌਰ 'ਤੇ ₹ 2,05,00,000/- ਦੀ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। . ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਮਿਤੀ 01.06.2018 ਦੇ ਮਤੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀਮਤ ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਸੌਦੇ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇਕਪਾਸੜ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਦੇ ਵੀ ਮਾਨਯੋਗ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਮਿਤੀ 01.11.2017 ਅਤੇ 09.02.2018 ਦੇ ਮਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾਰਸਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 28.02.2020 ਨੂੰ ਵੇਚੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 'ਕੀ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਇਹ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸੀਵਿਲ ਸੰਸਥਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟ ਰੇਟ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਨਾ ਹੈ'? ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਕੋਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਐਕਟਾਂ/ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉੱਘੇ ਡੋਮੇਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮਾਲਕ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵੀ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮਾਰਕੀਟ ਰੇਟ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਏਜੰਸੀ, ਅਰਥਾਤ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ।

(35) ਇੱਥੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਨੇ ਇਹ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ '1994 ਐਕਟ' ਦੀ ਧਾਰਾ 85 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸਾਰੀਆਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਪੰਚਾਇਤ ਕੋਲ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਰਚੁਅਲ ਸੁਣਵਾਈ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਬਹਿਸ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ।

(36) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨੁਕਤਾ ਨਹੀਂ ਦਬਾਇਆ।

(37) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਬੈਂਚ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।

28.01.2021 ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(38) ਫੁਟਕਲ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰਾਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਲੰਬਿਤ ਹੈ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪਾਇਲ ਮਹਿਤਾ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ